

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av arkeologiska fynd från Västra Mårtensgatan, Santa Maria Minors kyrkogård, Lund

Linderson, Hans

2020

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Linderson, H. (2020). *Dendrokronologisk analys av arkeologiska fynd från Västra Mårtensgatan, Santa Maria Minors kyrkogård, Lund*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2020:83). Lund University.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

15 november 2020

**Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2020:83
Hans Linderson****DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV ARKEOLOGISKA FYND FRÅN VÄSTA
MÅRTENSGATAN, SANTA MARIA MINORS KYRKOÅRD, LUND****Uppdragsgivare:** Kulturen i Lund, Box 1095, 221 04 Lund (kontaktperson:
linnea.lidh@kulturen.com) **Område:** Lund **Prov nr:** 69620-69629 **Antal Prov:** 10**Dendrokronologiskt objekt:** tre kistor+ en påle vilken ej ingår i uppdraget**Resultat:**

Dendro nr:	Provnr; Kontext kistor	Träd- slag	Antal år (2 radier om ej annat anges)	Splint Sp Bark B Vankant W	Datering av yttersta årsring i provet AD	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv- året)	Vågat dateringsförslag eller precisering; Groddår ± 20 år
69610	påle	Ek					
69621	1; Grav2 botten6	Ek	89;1	Sp nära	1108	1118-1138	,950AD
69622	2; Grav2 sida3	Ek	73	Ej Sp	1099	E 1109	,950AD
69623	3; Grav2 sida4	Ek	93;1	Ej Sp	1106	E 1115	,950AD
69624	4; Grav1 botten6	Bok	105;4	Ej W	Ej säker		(E 1105);(950AD)
69625	5; Grav1 sida4	Bok	52	Ej W	Ej säker		(E 1072);(950AD)
69626	6; Grav1sida4	Bok	107;4	W 0-20ÅR	Ej datering		
69627	7; Grav5 sida3	Ek	107	Sp nära?	990	E 999	(1000-1014), 830AD
69628	8; Grav5 botten4	Ek	395	Sp 2 ej W	1047	1055-1069	1060-1069; 560AD
69629	9; Grav5 sida4	Ek	66	Ej Sp	1045	E 1054	, 900AD
Ved 11	11, Grav1 plugg	Hassel	5			V	
Ved 12	12, Grav1 plugg	Hassel	6			V	

Resultatuppgifter inom parentes är inte säkra uppgifter

Kommentarer till ovanstående resultattabell

Samtliga ekvirken är radiärt eller semiradiärt uttagna ur stocken. Märgen ligger 10-70 ÅR innanför plankans kant. Boken är semiradiärt uttagen men plankans bredd passera märgen med god marginal.

Grav 2 (prov 1-3), dateras så att avverkningen har skett **under åren 1118-1138 AD**. En vågad proveniensbestämning är att källorten ligger i en tänkt cirkel några (0-3) mil nordöst om Lund.**Grav 1 (prov 4-6)**, Virket utgörs av bokvirke. Samtliga innehåller tillväxtkollapser så att vissa årsringar saknas. Detta gör att dateringen blir svår och osäker. Om man antar att virket är avverkat samtidigt så förefaller detta har skett efter 1105. Den kan således vara några 10-tal år äldre än grav 2. Två pluggar i planken är av smalt stamvirke från hassel med märgen i mitten.**Grav 5 (prov 7-9)**, dateras så att avverkningen har skett under **åren 1055-1069** mest sannolikt **1060-1069**. Virket från prov 7 kan vara avverkat så tidigt som de första åren av 1000-talet, helt säkert är den avverkad **efter 999 AD**. Den senare dateringen är mera logisk, annars skall denna plank vara återanvänd. Proveniensbestämning ger, att källorten ligger i en tänkt cirkel några (0-5) mil nordöst om Lund. Groddåret för prov 7 bedöms till år 560 AD ± 20 år.

Beskrivning av tabellen ovan

”Dendroidentitetsnummer”, är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

”Antal år”, årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med ”+n”.

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen ”ew” eller ”lw” dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

”splint, vankant, bark” indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). ”nära vankant” uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten (”ej sp”) anges en så kallad ”efterdatering” (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten. Anges $sp=0$ menas splinten observeras utanför ytterst/yngsta årsring men årsringen är inte inmätt eftersom den inte är komplett.

”Datering av yttersta årsring i provet”, är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges ”ej datering”. Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

”Beräknat fällningsår” här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.

Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.

Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet

Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare

Lunds Universitet

Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund

E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se

Tel: 046-2227891